

6

Laima Abraitytė

SKAITINIAI

ANTROJI KNYGA

TURINYS

3 SKYRIUS. KNYGA, KALBA, TĖVYNĖ

V. LANDSBERGIS. Mūsų Tėvynė turtinga / 6

LIETUVIŠKOS KNYGOS KELIAS

JUST. MARCINKEVIČIUS. Kalbos namai / 8
Lietuvos vardo tūkstantmečio plakatai / 9

PIRMIEJI RAŠTAI LIETUVOJE NE LIETUVIŲ KALBA

Gedimino laišakai / 10

M. HUSOVIANAS. Giesmė apie stumbro išvaizdą...
Ištrauka. Vertė B. Kazlauskas / 13

PIRMIEJI LIETUVIŠKI RAŠTAI

M. MAŽVYDAS. Katekizmo prasti žodžiai.
Ištrauka / 16

M. DAUKŠA. Prakalba į malonų Skaitytoją.
Ištraukos iš „Postilės“. Vertė J. Balčikonis / 18

V. KUZMICKAS. Kristijonas Donelaitis / 19

K. DONELAITIS. Pavasario linksmybės.
Ištrauka iš „Metų“ / 20

RAŠTAI XIX AMŽIAUS LIETUVOJE

S. DAUKANTAS. Kalba lietuvių ir žemaičių.
Ištrauka iš „Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių“ / 22

A. BARANAUSKAS. Dainu dainelę. *Ištrauka* / 23

KNYGNEŠIAI. VARGO MOKYKLA

J. PIKČILINGIS. Knygnešių laikai / 24

V. MERKYS. Galutinis spaudos uždraudimas / 25
Kaip būdavo gabenamos knygos / 26

PIRMIEJI LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI

L. DOVYDĖNAS. Jaujos vakarai. *Ištrauka* / 28

V. MERKYS. Slaptoji mokykla Kražiuose / 31
Lietuviškų mokyklų gynimas / 32

J. PIKČILINGIS. Lietuviškas žodi! / 34

KNYGA – TĖVYNĖS LIKIMO LIUDYTOJA

P. DUNDULIENĖ. Kad prie savo namų
prisirištų... / 36

MAIRONIS. Lietuva brangi / 37
Oi neverk, matušėle! / 39

V. KRĖVĖ. Milžinkapis. *Sutrumpinta* / 40

J. DEGUTYTĖ. Mažutė / 49

A. VAIČIULAITIS. Kur bakūžė samanota.
Sutrumpinta / 50

K. BRADŪNAS. Paminklas / 59

Liongino Baliukevičiaus – partizano Dzūko
dienoraštis. *Ištraukos* / 60

J. SAJAUSKAS. Suvalkijos geografija. *Ištraukos* / 61

K. BRADŪNAS. Partizanų baladė / 65

R. GRANAUSKAS. Vargonai su tekinėliais.
Ištrauka / 66

H. ČIGRIEJUS. Svetimų švenčių išvakarės / 69

A. GARMUTĖ. Ešelonai. *Sutrumpinta* / 74

I. ŠPAKAUSKIENĖ. Mokykla Tit Arų saloje / 78

A. RAKLEVIČIŪTĖ-RADIŠAUSKIENĖ. Laiškai
ant beržo tošies / 80

V. KUBILIUS. Kai į Šiaurę ešelonai ėjo... / 82

JUST. MARCINKEVIČIUS. Lopšinė gimtinei
ir motinai / 84

4 SKYRIUS. KNYGOS – MANO STEBUKLINGOSIOS AKYS

M. JAJA. Knygos – mano stebuklingosios akys.

Vertė R. Ranjan / 89

E. KESTNERIS. Kenigsbruko gatvė ir aš. *Ištrauka*.
Vertė T. Četrauskas / 90

A. LINDGREN. Tjorvenė užsidirba tris kronas.
Ištrauka iš apysakos „Mes Varnų saloje“.

Vertė E. Stravinskienė / 93

A. MARŠALAS. Kaip sekasi, Endi? *Ištrauka*
iš knygos „Papasakok apie kalakutą, Džo“.

Vertė V. Čepļiejus / 100

L. M. MONTGOMERI. Audra vandens stiklinėje.
Ištrauka iš romano „Anė iš Žaliastogių“.

Vertė V. Alksnėnas / 108

T. HAUGENAS. Georgas ir Glorija. *Ištraukos*.
Vertė E. Žukauskaitė / 113

A. DE SENT EGZIUPERI. Mažasis princas. *Ištraukos*.
Vertė P. Bieliauskas / 115

L. SACHARAS. Berniukas be veido. *Ištrauka*.
Vertė V. Čepļiejus / 123

H. ULRICH. Kam man dienoraštis? *Ištraukos*
iš knygos „Nevalia bučiuoti raganų“.

Vertė L. Bareišienė / 131

R. RIMŠAS. Škvalas. *Ištrauka* iš apysakos
„Ne Karibų kruizas“ / 137

E. E. ŠMITAS. Oskaras ir ponias Rožė. *Ištraukos*.
Vertė S. Banionytė / 144

F. H. BERNET. Aš gyvensiu – amžinai,
amžinai, amžinai! *Ištraukos* iš romano

„Paslaptingas sodas“. Vertė V. Alksnėnas / 157

K. URBA. Rupūžė kelio vidury / 161

N. BEBIT. Amžinieji Takiai. *Ištraukos*.

Vertė V. Alksnėnas / 162